

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Károly Ferencz József főherczeg, a leendő trónörökös.

A tizennégy éves Károly Ferencz József főherczeg, leendő trónörökösünk, Ottó főherczeg és Mária Jozefa szász királyi herczegnő elsőszülött fia az elmúlt héten több napra terjedő tanulmányuton volt nálunk szép Magyarországon.

E hír hallatára földobogott minden magyar szív. A leendő trónörökös, akinek fejét majd Szent István koronája ékesíti és atyja lesz ennek a népnek, mely ezer esztendeje idegen nemzetek közé ékelődve is fönntudta tartani magát, nemzeti jellegét, egyszóval itt »élnie hálnia« kell: ezt a népet megismerni, megszeretni jött el magyar földre, serdülő gyermekkorában.

Nem jött hiába, elmondhatjuk. Készen találja nálunk a magyar nép hagyományos királyfi-szeretét. Az a rajongásig hű szeretet, melylyel a magyar nép boldogult Rudolf királyfit övezte, övezni fogja a nálunk időző leendő trónörökös is, aki mostani, magyarországi utjában is tapasztalta, elméjébe véste, hogy ez az ő igazi rajongó nemzete, melynek minden imája, fohásza, szive dobbanása Isten után a koronás

királyért való. A leendő trónörökös egy jó részét bejárta már az országnak. A délibábos aranykalászos alföldi rónaságon a fözsgyökeres tiszta szinmagyar nép között otthonosan érezte magát,

hallgatta az aratonép vidám danáját, megbámulta a gulyát, a ménest s gyönyörködött a magyar muzsikában. Az utjáról szóló tudósításokból arról értesülünk, hogy Károly főherczegnek nagyon megtetszett a magyar föld és népe. Ez minden magyar szívet méltán örömmel tölthet el. Károly főherczeg körutját Budapesten kezdte, honnan Békésmegyébe ment a Wenckheim család birtokára, hol megismerte az aratás nehéz nagy munkáját, majd az aratónünnepet. Innen Debreczenbe ment, hol egész napot töltött a Hortobágyon.

Innen Erdélybe utazott, megszemlélte kincses Kolozsvár városát, majd Erdély nevezetességének megszem-

lélésére indult. Megfordult Maros-Ujvárt, Gyulafehérvárott, Zalatnán s ennek kies festői vidékét, bányatelepeit szemlélte meg. Nagy-Szebenből kirándult a Vöröstoronyoszoroshoz és Brassóba.

KÁROLY FERENCZ JÓZSEF főherczeg,
a leendő trónörökös.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Innen-onnan.

(Öröm a trónörökös házábanál. — A fiatal főherceg utja. — Aratás végeztével. — A buza ára. — Nyári csendélet.)

Az erdőkkel, hegyekkel körülövedzett konopisti kastélyra, ahol Ferencz Ferdinánd trónörökös él családjával boldogan, a múlt héten rá szállott a gölya. Kicsi kis hercegnőt hozott a házba és nagy-nagy örömet. Nagyobbat, mint ha fiuval köszöntött volna be. A kis Hohenberg hercegnő, — amint anyja után nevezik, — megkapta már *Zsófia, Mária, Terézia, Francziska* keresztnéveit, egészséges és növekedni fog, királyi herceg apjának és hercegi mamájának öröme. Adja Isten, hogy növekedjen! Mi magyarok áldást kívánunk életére, hiszen ereiben mamája után magyar vér is esörgedez, jussunk lehet hozzá. Drága és kedves nekünk. Ha felkeresi majd a magyar földet, megtanulja ismerni a magyar embert, ő is meg fog szeretni bennünket. Arra kérjük csak felséges papáját, hogy hozza is el minél többször hozzánk, nevelje a mi szokásaink szerint, sokat fog itt tanulhatni a kis hercegnő: kitartást, ragaszkodást, türelmet; a mire szüksége lesz egykor, ha meg akarja édesíteni királyi atyjának az uralkodással járó nehéz gondjait.

Tanulni, magyar földet látni jött közénk az elmúlt napokban a kis *Károly Ferencz József* főherceg, Ottó főherceg elsőszülött fia. Ő második örököse a magyar koronának s hogy fogékony lelkébe belevésődjön a magyar föld szépsége, elhozták ép most az aratás idejére hozzánk, ringó buzatengert látni és a magyar ember legnagyobb munkáját, az aratást. Ott járt az Alföldön, a Hortobágyon, az erdős-bérezes Erdélyben és hisszük, hogy fiatal lelkébe belevésődött a magyar föld szépsége s az a sok minden, amit — járva az országot — láthatott. Fordítsa egykor az ország hasznára mindazt, amit tanult. A magyar ember vendégszerető szívével fogadtuk a fiatal főherceget mindenütt, láthatta mindazt, mire képes a magyar föld és a gazda, megtudhatta, hogy öröme-bánata a magyar embernek a termőföldjétől függ, amelyet vérével áztatott. Ez a föld volt szülőanyja, az a rög köti magához, attól elválhatatlan, ha danol, abbéli örömeiben teszi, hogy földi dolgát jól végezte, ha sir, szomorúságának oka a földi baj. Láthatta ezt a fiatal főherceg és megtanulhatta. Nyelvünket beszéli, megértette hát a magyar ember buját-baját s ha egykor — amit a gondviselés sok idők multával adjon — elfoglalja örökét, tudni fog azon segíteni.

Ami gabona termett széles nagy Magyarországon, nagyrészt asztagokban fekszik az már a szérűskertekben. Folyik a cséplés, megtelik a zsák, de lassan telik, szegényesen. Rossz esztendő volt ez a mostani, rosszabb a multinál is, két és félmillió métermázsával termett kevesebb gabona, mint tavaly. És bizony megérzi ezt minden magyar ember. Az az

egy-két zsák buza, rozs, meg mi, sokféle kell az, adóra, szegénységre, mire; kevés marad, belőle a mindennapi kenyérre. És annak is, ami marad, alacsony az ára. Régen ha kevés termett, legalább illendően eladhatta az ember, beszerezhetette ezt-azt, a mire szüksége volt, ma el kell, hogy prédálja potom pénzért. De hát így van az, hogy emberek kezébe van letéve a gazda ember sorsa, olyan lelketlen emberek kezébe, akik csak a maguk zsebét nézik, a másét nem. Ott abban a társaságban, amit börszéknek hívnak, ott vetik meg a buza árát, minden gondolkodás, minden észszerűség nélkül, csak éppen a hogy az ő üzletüknek jól esik és ő utánuk vásárol minden kereskedő, olesó pénzen, ha termett valami, ha nem. Bizony nem igazság ez, de hát így van és bizonynyal sokat kell még küzdenünk, hogy másként legyen. De csak kitartás és egyakarát, közös erővel harezolni a lelketlenek ellen, akkor sikerülni fog.

Rekkenő a hőség, Budapest esendes; aki csak tehette: nagy urak, kevés dolgu emberek szerteszt vannak faluzni, nyaralni. Az utczák nem olyan zajosak mint máskor, kihaltak; az iskolákban egészen, a hivatalokban nagy részt szünetel a munka, s a honatyák közül is a legtöbb ki itt, ki ott nyaral magyar földön vagy az idegenben. Csak helyenként hallani mozgolódásokról a mindinkább közeledő késő őszi képviselőválasztások előtt. És ezek a mozgalmak a napnak legnagyobb eseményei. A mi egyéb történi: kicsi dolog az mind, alig is foglalkoznak vele. Egyszóval idefent a csendélet ütötte fel a tanyáját. Csak a gazdaember huzza az igát. Dolgozik kora napkeltétől késő napnyugtáig; izzad, fárad, hogy legyen annak a nagy éhes hadnak kenyerere a télre. És ő, aki legjobban dolgozik, mégis éhen marad. Panaszkodik, de — én Istenem — ne vedd rossz néven e panaszt. Nehéz a gazdaember élete, sok a munka, a haszon meg kevés, az is, a mi van, emberek kezébe van letéve s azok legtöbbször olyanok, hogy nem gondolnak egyikük a másikával.

Ágh Endre.

Umbertó király halálának évfordulója.

Egy éve mult, hogy Umbertó olasz király életét anarkista gyilkos kioltotta. A milyen megdöbbenéssel fogadta az egész világ egy év előtt a rémes hírt, éppen oly általános részvéttel emlékeznek meg a jólelkü uralkodóról halála évfordulója alkalmával nemcsak népe, de a művelt nemzetek mindenfelé.

Olaszországban a kedvelt király meggyilkolása évfordulójára fekete lobogók lengedeznek a házakon, gyászt öltött az olasz nemzet. A főbb városokba a népek ezrei vonultak be, hogy a gyásznapi ünnepélye minél nagyobb pompával folyon le, méltóképpen a szeretett uralkodó emlékéhez. *Monza* városában, ahol a gyilkosság

történt, a legmeghatóbb az ünnepély. A fiatal király, Viktor Emánuel elrendelte, hogy a gyászos eset helyén kápolnát építsenek. Most egy kereszt áll Umberto király gyászos emlékü helyén.

Umberto király sirjához is nagyszerű gyászmenet vonult ki Rómában, melynek hossza öt kilométer volt. Zenével, a gyászlobogók százával mentek hódolni a jó király emlékének és a menet elvonulása a diszes sirhely előtt négy óráig tartott. Az olasz király gyilkosa börtönében felakasztotta magát s így nem érte meg évfordulóját embertelen tettének.

Tüdővész ellen.

Az angolok fővárosában, Londonban, volt mult héten szakgyűlés a tüdővész ellen. Összejöttek oda a föld minden részében élő és a tüdővész gyógyításával foglalkozó tudós doktorok és szakférjak. Ez a nagy érdeklődés, mely ujabbán a tüdővészgyógyítás körül nyilvánul, nemcsak az orvosi kart, hanem az emberiséget is közelebből érdekli. Még székes-fővárosunkban is az elhalálozók között minden százból 69 tüdővész, amiből nyilván látható, hogy semmi sem érdekelheti jobban az emberiséget, mint ez a baj.

A pestis, ez a rettenetes, halálhozó ragályos nyavalya nem annyira veszélyes az életre általában, mint a tüdővész, azt már szám szerint bebizonyították a statisztikai adatok mindenfelé. A tüdővész veszélyes volta abban rejlik, hogy gyógyítani nem bírjuk. Még nincs rá orvosság, mely biztosan hasson. A Koch dr. féle beoltási kísérletek nem bizonyultak jónak, de azért a német tudós tanár csak tovább tanulmányoz és a Londonban tartott gyűlésen is nem kis szerep jutott részére.

Habár kevés eredményt mutathatnak fel tudósaink s bár a gyűlés alatt sem merült fel egyéb, minthogy elmondották egymás között tapasztalataikat, észleléseiket: már ezzel is sokat tettek, mert a tüdővész elleni gyógyítással foglalkoztak. Az összetartás, az egyöntetű harc, melyet fölvettek e betegség ellen, bizonyára sikerre vezet előbb-utóbb, csak oly buzgalom és kitartás maradjon orvosaink között, mint ezideig bizonyult.

Mi csak üdvözljük a Londonba összegyűlt orvosi kart és kívánjuk a sikert, mely az összes emberiség javára irányul. Érezzük a tárgy fontosságát, általános érdekű voltát s az önzetlen harcósok sikerét nemcsak mi, hanem az összes emberiség sovárogyja, óhajtja.

Válasz egy előfizetőnek.

— Borzasztó szerencsétlenség. — Rablógyilkosság. — Szörnyű öngyilkosságok. — Lopások. — Gyanúsított urak, stb. —

Lapunk kedves olvasóit előre megnyugtadjuk, hogy ezikkünkben a fölé irt rettenetes dolgokból éppen semmi sincs. Egy olvasónk kérdésére kell választ adnunk, de mivel ez a kérdés nagyon is közérdekű dolog, készséggel tesszük a nyilvánosság előtt, hadd okuljanak rajta, akiket érdekel. De hisszük, hogy sokakat érdekel.

Az a kérdés, hogy lapunk miért hozza a rémes eseteket utólagosan a törvénykezés rovatban és *miért nem írunk mi borzalmas dolgokról?*... A válasz igen rövid: azért, mert izlésünkkel nem egyezik az az irány, de olvasóinkéval sem.

Mi úgy hisszük, hogy a heti lapot azért rendeli az olvasó, hogy abból épületes, hasznos dolgokat

olvasson, és nem azért, hogy az országban egy hét alatt történt *piszkos, mocskos, gyalázatos események krónikáját élvezze.* Vannak lapok (sajnos!) amelyekben ezek viszik a lapirányt, azokban az a cél, hogy a jelen ezikk fölé irt események fajtájából mentől több legyen. Amennyi szerencsétlenség, rablógyilkosság, örült tettek, rablás-lopás, piszkolódás, gyanúsítás csak van, vagy nincs: az mind föltalálható az ilyen lapokban, de egyéb aztán semmi.

Ehhez izlés kell, miként az oláh bojtár ingéhez, aki hathétben egyszer vesz tiszta fehérmüt s azt hiszi, hogy az a leghelyesebb a világon. Nem zárkózunk el az elől, hogy minden eseményt okkal-móddal beleírjuk lapunkba s *olvasóinkat rendszeresen tudassuk a hét történetéről,* de olyan alakban, *hogy a leirt esemény borzalmassága ne csináljon megbotránkozást.*

Tessék meggondolni tisztelt „egy előfizető”, hogy lapunkat nemcsak a nagyok és felnőttek, hanem a család reménységei, örömei, a kedves gyermekek is olvassák. Azok a tiszta szívű, ártatlan és zsöngé lelkek megmételtyeződnek, ha rémes, piszkos, állatias dolgokat olvasnak. Az ilyen eseményeknek szép alakban való leírásához nemcsak toll kell, de művészet. Olvasta Ön Jókai „Kárpáthi Zoltán“-ját és annak első részét a „Magyar nábob“-ot. Ebben a regényben egy szörnyüségos házasságtörés van leírva, de oly szépen, oly művésziesen, hogy azon serdülő leányok sem botránkoznak meg sehol.

Éppen így törekedtünk mi, lapunkban leírni a rémes eseményeket. Megtalálja benne a rablógyilkosok rémtetteit is, de oly átírásban, hogy azt élvezettel és ne borzalommal vegye tudomásul. Erre lapunk bármely száma tanu. De ha már benne vagyunk a válaszadásban, legyen szabad egy kissé bővebben szólni.

Mondja meg Ön t. „egy előfizető”, hogy hallott-e Ön az elmúlt és nem is olyan régen mult időkben annyi öngyilkosságot, mint napjainkban? Ugy-e nem? Ennek is meg van a maga indító oka és ennek az oknak legmegérthetőbb kifejezése az, hogy utánzó, majmok vagyunk. A gyerekekről azt állítják, hogy hamarabb megtanulja a rosszat, mint a jót. Nem így van az! A gyermek egyformán megtanulja a jót is, a rosszat is, *de a jót hamarabb felejt el!* Tehát ne adjunk alkalmat a rossz megtanulására se a gyermeknek, se a felnőtteknek.

A régi időkben az egész ország területén nem fordult elő annyi öngyilkosság, mint most csupán a tanulók között. Miért?... Azért, mert a lapok, ha egy agyafurt kölyök föbe lövi magát, arról dieshimnuszokat, zsoltárokat és mi mindent irnak. A többi olvassa, aztán gusztust kap hozzá. A rossz példa hódít, mert gyarlók vagyunk.

Aki gyilkosságot követ el, már előre tudja a törvény enyhítő cikkelyeit. Még ő diktálja a bírónak a §-t. Ez világosan bizonyítja, hogy az a gyilkos már előre tanulmányozta a büntetés nehéz-

ségét és azt csak az olyan lapok útján tehetné, melyek a mételet terjesztik a borzalmasság keresésével.

Sem ezideig, sem ezután lapunkban az efféléket hasztalan keresi. Irunk mi *szerecséltenségről*, de csak fölemlítve; irunk *rablógyilkosságról*, de csak úgy és oly óvatosan, mint eddig: megtalálja lapunkban az *örüleles tetteket* is, de okkal-móddal, *rablások, lopások* leírásától nem fog kedvet kapni a betyáreléthez: *a moeskos rágalalmazásokat, gyanúsításokat* csak akkor írjuk le, mikor azok bebizonyosodtak, *de azért az eseményeket hűségesen kísérik, igazságosan följegyezzük.*

Ezektől eltekintve, fölhalálja lapunkban mind azt, amire nap-napután szüksége van az ügyes-bajos embernek. Elmondjuk az épületes, tanulságos eseményeket. Ha bajban van, tanácsadói, segítői vagyunk még a törvényes utakon is. Cikkekünk mindenkor a magyarság érdekeit, a kisemberek támogatását, oktatását tárgyalják. Odairányulnak, hogy a mostani nehéz időkben, az elszaporodott terhek között megélhetése, létfontartása lehetséges legyen, miért a szövetségés, összetartás eszméjét külön rendes rovatban hozzuk. Ettől okosodunk és nem a rémes törtérik undok leírásától. Azt mondjuk el lapunkban, hogy mi módon élhet és nem azt, hogy kik milyen élhetetlenek voltak. Az olyan feltűnő cikk-czimektől pedig, mint amelyek e sorok fölött állanak, óvakodni fogunk, mert e lap komoly iránya ezekkel nem fér össze.

Ezeket írjuk Önnek válaszul a kérdésére és szíves üdvözetünket küldve, hisszük, hogy megelégedéssel veszi tudomásul.

Magyar tanár Krüger elnöknel.

Szalay Károly, a budapesti református gimnázium tanára a kultuszminisztérium megbízásából külföldi tanulmányuton van s ez alkalommal Scheveningenben is járt, ahol *Krüger* Transzvál elnöke tartózkodik. A Budapesten járt buroknak *De Wett* András és *Wallentin* kapitány ajánlatára *Krüger* elnök fogadta a tanárt, mely fogadtatást így írja le a tanár:

Az árnyékos fákkal körülvett Nuova Villa egyik erkélyszobájában fogadott. Karszékében ült. A szoba holland szokás szerint kicsiny, de művészi esinnal butorozott Grobler titkár mutatott be. Az öreg Krüger jóságosan biczentett a fejével. Fölemlitettem előtte tizenhét év előtti találkozásunkat Leydenben, majd tolmácsoltam a magyar nemzet nagy rokonszenvét a burok igaz ügye és mély tiszteletét az ő személye iránt. Beszédem alatt Krüger a jobbkezt mindig a füléhez tartotta és úgy figyelt minden szavamra. Mikor népünk meleg rokonszenvét említettem, különös derü ömlött el az arcán és többször közbeszólt:

— *Szép, szép! Nagyon köszönöm. A magyarokról már sok szépet hallottam.*

Aztán maga mellé ültetett és tizenhét év előtti

leydeni találkozásunkról beszélgettünk, a mikor néhai Ramvenhoff egyetemi tanáromnál együtt ebédeltünk.

Bámulatos az emlékezőtehetsége az öreg Krügernek, a legkisebb dolgokat sem feledte el.

Elmondtam, hogy odahaza mi is mozgolódunk már és megalakitjuk rövid idő múlva *a magyar burbarát-szövetséget*, mire az öreg mélyen elszomorodva tekintett rám és fájdalmasan jegyezte meg:

— Tudom, hogy a nép mindenütt lekesül értünk és szeret benünket. Mi tovább küzdünk azért az utolsó emberig. A nyomor, a pusztulás, szeretteink kinzása fáj ugyan, de azért a fegyvert nem teszszük le soha, a mig hazánk függetlensége biztosítva nines. *A bur meghal, de angol szolgálja nem lesz soha.*

Körülbelül félórai beszélgetés után eltávoztam az öreg Krügerrel, bucsuzáskor megrázta kezem, szóról-szóra a következőket mondta:

— Mondja meg hazája szabadságszerető népeinek, hogy szívem melegével üdvözlöm őket. Köszönöm rokonszenvéket nemzetem igaz ügye iránt s hiszem az Istent, hogy az igaz ügyet nem is hagyja elveszni! Isten vele.

Grober ismételtén kért, hogy Krüger üdvözetét és köszönetét juttassam tudomására honfitársaimnak. Grobler titkár előtt egész halmaz irat, levél és távirat feküdt.

— Ma jó kedve van az elnök urnak. Egy nagyobb és öt kisebb győzelemről érkezett értesítés a hareztérről. Az európai sajtó csak a jövő hét közepén fog majd értesülni róla, mert az angol távirati ügynökségek nagyon értenek a bur győzelmek elhallgatásához.

A kofák.

A gyümölesök érési ideje beállott, az áruk megszaporodnak a kofák asztalán. Nem lesz érdektelen egy és mást elmondani az árusokról, főleg azok szemtelenkedéseiről.

Ott vannak a piaczon. Ha az ember arra téved azt hiszi, hogy fenevadak között van. Mind beszél, kiabál, nyelvel, szidja egymás portékáját (pedig egyforma rossz valamennyi). Olykor összevesznek. No, ehhez képest az angol-bur háboru, tatárjárás, törökcsapás — mind kicsiség.

Nines az a manlicher, mely különben löne, mint a krumplival, tojással, bögrével fölszerelt kofák. A Long-Tom, a híres bur ágyu, nem röpit oly hatalmas lövegeket, mint a mekkora tőköket, uborkákat zuhintanak egymás fejéhez.

Nines az a szablya, mely élesebben vágna, mint a kofák nyelve, nines az a kikacsaringózott huszárimádság, mely jobban megbotránkoztatná a tisztességes fület, mint a kofák szentekkel arkangyalokkal kihimzett mondása.

Annyi pletyka, annyi piszkos beszéd sehol sem fertőzteti meg úgy az erkölcsöket, a jó érzést, mint a piaczon. Itt csakugyan piacra van vetve becsület, tisztesség, minden.

És milyen gorombák! A legdurvább gácsi posztó puha bársony hozzájuk képest. Ha szegény

vevő alkudni merészel, azt vágják a fejéhez: »Tán azt szeretné a nacsága, hogy ingyen adjam!«

Ha valaki megkóstolja az áruját anélkül, hogy megvenné, így pirítanak rá: »A nacsága is ide jár jólakni!«

Ezenkívül irigyek és pöffeszkedők. Sohasem elég nekik az elég. Van baja a rendőrségnek. Pedig hiába minden fáradozás; ki szállna szembe a sitergő Isten nyilával?

Ennyi rossz után csupán az vigasztal, hogy a kofák között is van kivétel, (aféle fehér holló), meg a foglalkozás már olyan, hogy jó beszélőképességet kíván, de az is igaz, hogy napforróságon nyárhévben, fagyasztó hidegben télidején csak nem állhat a kosarak mellett valami magas iskolákban tanítottnak fehér cseléd. Pedig az áruközvetítőkre igazán szükségünk van általában.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Az első szövetkezeti baromfitenyésztő- és értékesítő-telep.

Mig az Országos Központi Hitelszövetkezet a szövetkezeti gabona-raktárak szervezését és felállítását már a múlt évben kezdte meg, addig jelenleg a baromfitenyésztés és értékesítés terén tette meg az első fontos lépést, midőn Kolozsvárt *dr. Gidófalvy István* kezdeményezésére az első szövetkezeti baromfitenyésztő- és értékesítő-telepet létesítette. Ez a szövetkezeti telep nem különálló szövetkezet, hanem a Kolozsvári magyar és középtizedi hitelszövetkezettel kapcsolatban létesült és ennek egyik külön üzleti ágát képezi. A szövetkezeti telep köré csatlakoznak idővel az összes kolozsvármegyei hitelszövetkezetek s mig Kolozsvárt a főtelep létesül, addig a vidéken gyűjtőtelepek állíthatnak föl. A szövetkezeti telep alakuló közgyűlését július 28-án tartotta meg *Pokoly József* elnöklete alatt és rendkívül nagy érdeklődés mellett. Az Országos Központi Hitelszövetkezetet *dr. Horváth János* képviselte, aki a telep üzleti szabályait kidolgozta és a közgyűlésen a szervezkedés és értékesítés kereskedelmi vezetését ismertette. A földmivelésügyi miniszteriumot *Hreblyay Emil* baromfitenyésztési főügyelő képviselte, ki a baromfitenyésztés kérdéseit fejtegette és ismertette azokat a fajokat, melyeknek a tenyésztése legnagyobb haszonnal jár. Az új szövetkezet célját különben az alapszabályok a következőkben fejezik ki:

A szövetkezeti telep célja: a hazai baromfitenyésztést, valamint a baromfiak és ezek összes termékeinek értékesítését minden irányban előmozdítani s ezzel a tagok anyagi helyzetét javítani. E célok elérése végett a szövetkezeti telep egyelőre csak fajbaromfi-tenyésztéssel foglalkozik, ezeket és tojásaikat tagjai közt megfelelő ellenértékért kiosztja;

a tagjai által tenyésztett baromfiakat és ezek tojás-készleteit kolozsvári főtelepén vagy vidéki gyűjtőhelyein értékesítés végett megveszi vagy bizományba átveszi és ily uton eladja; de idővel üzletkörét fokozatosan a következő üzletágakra is kiterjeszti: a) a baromfiaknak és ezek összes termékeinek biztos fogyasztási piacot szerez, baromfi-kereskedőkkel és nagyfogyasztókkal állandó üzleti összeköttetésbe lép s baromfi és tojás-kivitelit üzletet létesít; b) a tagok saját tenyésztésü és jól kihizlalt baromfiat, valamint jóminőségü és egészséges tojás-készleteit megveszi és a szövetkezeti telep koczkatára értékesíti; c) a szükséghez képest más faj hazai baromfi-tenyésztőtől a megfelelő baromfiakat és tojást megvásárolja és a szövetkezeti uton értékesíti; d) a hazai és külföldi fajbaromfiak részére tenyésztő, hizlalt, leölt, tisztító és értékesítő üzletágot létesít; e) a tagok által tenyésztett baromfiakat közös hizlalásra megveszi; f) leölt, hizlalt és feltisztított baromfiak szállításával foglalkozik és ily vállalatot létesít; g) baromfi-hizlalásra szolgáló eleséget és anyagokat, ugyszintén a tenyésztéshez és hizlaláshoz szükséges gépeket és eszközöket beszerzi és ezeknek kedvező áron való beszerzését tagjai részére közvetíti vagy a szövetkezeti uton beszerzett anyagokat, eleségeket, gépeket és eszközöket a tagoknak kedvező áron eladja; h) a tagok baromfi és tojás-készleteire kézi-zálogkölesönöket ad; i) a baromfi-kiállításokon részt vesz és kereskedelmi célokból ily kiállításokat rendez.

1170 hitelszövetkezet. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezetek száma folyton szaporodik. Legutóbb Biharmegyében alakult két új szövetkezet és pedig: Zsadányban (103 tag, 225 üzletrész) és Oláhszentmiklóson (52 tag, 168 üzletrész) ezzel a szövetkezetek száma elérte az 1170-et, vagyis a lefolyt félév szaporodása több, mint kétszáz új hitelszövetkezet. A hitelszövetkezetek számával arányosan nő a központi intézet pénztári forgalma és ügykezelése, melynek jellemzésül elég annyit felemlítenünk, hogy a kezdetben 9 hivatalnokkal dolgozó Központi Hitelszövetkezet ma már 66 tisztviselőnek ad munkát.

Új szövetkezetek. A magyar Gazdaszövetség központi fogyasztási és értékesítő szövetkezete: a „Hangya“ kebelében újabb a következő helyeken alakultak szövetkezetek: Oláhpatokon (100 tag 120 üzletrészszel), Várgedén (120 tag 150 üzletrészszel), Mosócson (120 tag 500 üzletrészszel) és Nagykerén (100 tag 100 üzletrészszel) Zemplénmegyében Csáklyán (120 tag 125 üzletrészszel), Abaujmegyében Nagy-Idán (133 tag 443 üzletrészszel). E szövetkezetek az ősz folyamán kezdik meg működésüket. Bakony-Tamásiban a múlt hónap folyamán Ithász Lajos hathalmi nagybirtokos kezdeményezésére tejszövetkezet alakult, ahol naponta 400 l-nél több tej kerül feldolgozásra, a tejszint a szövetkezet a veszprémi vajgyárba szállítja.

**Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba!
Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előljárásnak,
hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.**

↔ TÖRVÉNYKEZÉS. ↔

Halál eskü közben. Nagy dárídót esapott Répás József erzsébetfalvai legény a ottani Beccsali-esárdában. Pamuk Benjamin cigányprimás vigan húzta a szebbnél szebb nótákat egészen esti 11 óráig. Ekkor letette a hegedüt s odament tányérral a kezében Répáshoz:

— Na, Jóska, jól mulattál, hát fizess is érte.
Répás azonban megkötötte magát:

— Fizettem két liter bort, elég az a cigánynak!

Szó szót ért. Répás végre is megelégedte a nyelvvelést s rövid uton ki akarta dobni a cigányt az ivóból.

Pamuk Benjamin, ugy látszik, ismerte az emberét, mert rákiáltott:

— Hozzám ne nyulj, mert lelőlek!

— Gyáva ahoz egy cigány! — szolt vissza Répás s nekirontott, hogy átnyalábolja. Alig hogy elkapta a cigány karját, gyors egymásutánban két revolverlövés dördült el s Répás végig terült az ivó padlóján. Innen szállították be a Szent István-kórházba. Mivel oly súlyos volt a sérülése, hogy életben maradása is kétséges volt, az orvosok ellenzése következtében csak mult héten hallgathatta ki dr. Osváth vizsgálóbíró a beteget. Mikor a kihallgatása véget ért, odaszolt neki a bíró:

— Répás, magát a törvény értelmében meg kell esketnem vallomására, amelyet alá is ir. Maradjon csak nyugodtan feke s tegye kezét a szívére!

Répás, aki addig hanyatt feküdt, a bíró szavára megjegyezte:

— Jó katolikus vagyok, tekintetes uram, hanyatt feke nem esküszöm. Inkább megfordulok s felülök.

Mielőtt az ápolónők megakadályozhatták volna, felült az ágyában s kezét a szívéhez emelte. A bíró ép az eskü szövegét akarta előtte mondani, mikor Répás hanyattvágódott az ágyra s egy perczig tartó haláltusa után kiszendvedett a bíró szemeláttára. A golyó, amely hasába furódott, a megmozdulás folytán átlukasztotta a beleket s belső elvérzést idézett elő.

Gyilkosát, Pamuk muzsikuscigányt még a gyilkosság napján elfogták s bezállították a pestvidéki törvényszék fogházába.

A mulatság vége. Kovács József abaujszántói földműves tavaly november harminczadikán együtt pálinkázott a koresmában Noszaj Istvánnal, aki a délig tartott pityizálás után meghívta ebédre. Kovács elfogadta a barátságos meghívást s elment a Noszaj lakására, ahol az a kellemetlenség érte, hogy az asztalra minden került, csak — bor nem. Meg is kérdezte Noszajt:

— Hát bor nem lesz, koma?

— Az nincs, de lesz.

— No csak ide vele szaporán!

— Majd ebéd után elmegyünk valahová inni.

— Ugy is jó lesz.

Evés után aztán koresmáról-koresmára jártak, már besötétedett s ők még mindig a szomjukat oltották. Noszaj fizetett mindenütt. Este aztán maga is megsokalta s kijelentette kissé elázott társának:

— No, mára elég volt!

— Ha nem fizetsz, szemtelen smuezig vagy!

— Hogy mersz ilyet mondani, te piszkos! — kiáltott dühösen Noszaj s az ajtóhoz lökte czimboráját.

A koresmáros erre kiutasította őket a koresmából. Az ajtó előtt aztán egymásnak mentek s dula-kodni kezdtek. E közben Noszaj elszakította a Kovács kabátját, mire ez dühében kést rántott s agyon-szurta társát. A kassai esküdtbiróság halált okozott súlyos testi sértésért négy évi fegyházzal sujtotta a vádlottat, kinek semmiségi panaszát a legfelső bíróság, elutasította.

A házi tolvaj. A törvényszék előtt esinos parasztleány állott mult héten lopással vádolva. Csébi Ida több városban több helyen szolgált és minden gazdáját meglapta és mindenünnen megszökött. Ha nem volt helye, valahol csak meghált és ilyenkor a barátinót és a szállásadó asszonyait károsította meg. A fővárosban Fiegler Sándornét, Nagi Ignácznét és még egy egész sorozat asszonyt fosztott ki. Szombathelyen Pék Józsefné és Hende Anna ruháit lopta el éjjel a padlásról és kereket oldott reggelig. A lopott holmikon azonban nem adott tul, hanem összegyűjtötte. A törvényszék a lopás alól fölmentette, a többi büntettekért pedig összesen nyolcz hónapi börtönre ítélte.

↔ MI UJSÁG? ↔

Szilágyi Dezső.

Mérhetlen veszteség érte a magyar törvényhozást és közéletet Szilágyi Dezső volt miniszter és képviselőházi elnöknek julius hó 30-án történt váratlan elhunytával. Távol állván a politikától, alig birjuk az elhunyt érdemeit és kifejtett nagy munkásságát kellőleg méltányolni, mert egész közéleti szereplése, egész élete szorosán összefüggött a magyar politikával. A szabad gondolkozásnak, a magyar embert jellemző szókimondásnak bátor s az igazért harezra kész államférfinak alig tudunk példáját lelmi Magyarországon 30 esztendő politikai életében, mint azt Szilágyi Dezsőben láttuk. Szilárd jellem, nagy akarat, az ékesszólás minden fegyvere, nagy tudás jellemezték az elhunyt igaz embert. Mert ő valóban igaz ember volt, aki igazáért bátran sikra szállott a közéletben, a politikában, föl és lefelé egyaránt. Mélyen lesujtva írjuk e rövid sorokat, a veszteség

tudatában, mely Szilágyi elhunytával a magyar politikai világot érte.

Szilágyi Dezső július 30-án tért vissza Budapestre Karlsbadból, hol üdült s a népszerű Darányi miniszter tiszteletére éppen pár nappal halála előtt adott ebédet a Karlsbadban időző előkelő magyar politikusoknak. Szilágyi Budapestről Tátra Füredre akart 31-én utazni, este tehát korán nyugodni tért. Reggel halva találták hálószobájában, az orvosi vélemény szerint szélhűdés érte.

Az elhunyt kiváló politikus arczképét és működésének méltatását jövő számunkban közöljük.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése július hó végével lejárt és akiknek mult számunkhoz utalványt mellékelünk, felkérjük, sziveskedjenek az előfizetést megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

A pécskörnyéki királygyakorlatok. Ő Felsege a király a baranyai hadgyakorlatok megszemlélésével több napot fog e hó végén eltölteni. A Pécs környékén tartandó királygyakorlatokra vonatkozóan az összes baranya- és tolnamegyei szolgabíróságokhoz már szétküldték a gyakorlat terveit egészen az egyes hadtestek őszpontosításáig. A még szükséges részleteket később küldik meg a szolgabíróságoknak.

Arató-ünnep József kir. hercegnél. A József kir. herceg kisjenői uradalmához tartozó Bánkut-Rózsa majorban az idei aratást szép aratóünneppelel fejezték be. A királyi herceg az aratók között jutalmakat osztott ki. A legmagyarabb főherceg mint gazda és földesúr is az elsők közül való, szereti a magyar népet s ezzel a eselekedetével is szép példát nyújtott a gazdáknak.

Mérsékelt áru menettérti jegyek Szent István napjára. A magyar kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a Szent István ünnepnap alkalmából a magyar kir. államvasutak, valamint a Kassa-Odebergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — (az üzemükben álló összes helyi érdekű vasutak állomásainak, valamint a szomszédos forgalomnak kizárásával) — Budapestre mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu, rendes menetjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyorsvonaton megfelelő gyorsvonatu jegyek váltandók. Ezen jegyek augusztus 15—20 napjain az utóbbi napon azonban csak a Budapestre közlekedő — valamennyi személyszállító vonathoz (expressz-vonatok kivételével) adatnak ki, a vissza utazásnak pedig augusztus 20. és 21. napjain, legkésőbb azonban az augusztus 21-én este induló utolsó vonattal meg kell történnie. Ezen jegyekkel augusztus 20-dika előtt visszatérni nem lehet; azokkal utmegszakításnak sem menet — sem

jövetkor helye nincs. Megjegyezzük, hogy az I. és II. kocsiosztályban utazók a visszatérés alkalmával is mindkét menetjegyet felmutatni tartoznak, miért is Budapestre érkezve ezen jegyek csak előmutatandók, de le nem adandók. Gyermekekre külön kedvezmény nincs.

Életmentő fecskék. A fecskéknek, e hasznos kis költöző madaraknak a családi élete példászerű s ha az emberek is így élnének, nem fakadna oly sok vér és könny e silány világon. A fecskék e boldog családi életéről és egyetértéséről megható képet fest egyik komárommegyei levelezőnk. Oroszlán községben ugyanis a 15 méter magas toronyóra hatalmas számlapjai körül számos fészket raktak a parti fecskék. A minap a vihar egyik fészket ledöntötte s a benne levő négy fecskefiók lezuhant. Három fel tudottrepülni, de a negyedik alig repült; pihegve és kimerülten ereszkedett le. Csakhamar egész fecskeraj repdeste körül aggódó zsbongással. Nemsokára megérkezett az öreg fecskepár is, egyszerre csőrükkel kétfelől megkapták szárnyacskaikat, felrepültek vele a toronyórához, ott az egyik fészekbe betuszkolták s örvendve repdesték körül. Sok nézője volt e megható jelenetnek s többnek szemébe könnyet esalt a kis fecskéknek ez a párját ritkító szülői szeretete.

Mérges tej. Nagyváradon Kohn Samu vámbérlő családja az izraelita ünnep miatt tejes ebédet evett. Ebéd után felesége s három felnőtt fia borzalmas görcsöket kapott. Az orvosok véleménye szerint a tej mérges volt. Két fiúnak az állapota életveszélyes.

Falu a víz alatt. Fekete-Lahotán minap nagy felhőszakadás volt, amelynek következtében az egész falut elöntötte az ár. A falu víz alatt van. A termés megsemmisült. Több ház összeomlott. Attól tartanak, hogy hegyomlás történik.

Nagy hagyomány. A minap elhunyt Eckel Ágost soproni magánzó végrendeletében közel kétszáz ezer koronát érő vagyonát a soproni ev. testvéregyletnek hagyta betegek és sinylődők házának létesítésére. Eckel már életében is tekintélyes alapítványt juttatott a soproni ágostai ev. egyháznak.

Éltette a föld. Sztropkóról írják, hogy e hó 25-én három asszony Bujdos Jánosné, Goffa Mária és Jakubcsok Mária tapasztásra való agyagért mentek a közeli agyagbányába. Amint azonban a harmadik zsákot akarták megtölteni, a bánya egyik fala beomlott s Bujdosné halva huzták ki alóla, a másik kettőnek komolyabb baja nem történt.

Gyilkos hőség. A fővárosban és a vidéken napok óta olvasztó hőség uralkodik. Nagyváradról írják, hogy ott július 28-án irtózatos hőség volt. Reggel 38, délben 43 C. fok volt árnyékban a meleg. A lakosság roppantul szenved a szörnyű hőségtől. Számosan megbetegedtek. Az ujonnan épült vasuti állomás egy mozdony szikrájától kigyuladt, vizipuska nem volt s az egyik szárny teteje leégett.

Orosháza földvásárlása. A békésmegyei Orosháza nagyközség, amely a főfészke volt az agrárszocialis mozgolódásoknak, megvásárolta a határában levő Schossberger-féle nagybirtokot, amelyet parcellákra osztva orosházai mezei munkásoknak ad bérbe. A

parezellázás elvégzésére Darányi Ignác földmivelési miniszter a gazdasági műszaki hivatal egyik közegét küldi ki, aki díjtalanul fogja elvégezni a parezellázási munkálatokat. A földmivelési miniszter erről leiratban értesítette Békésmegye közönségét.

Szent Margit szobra. A Margitsziget nyaraló közönsége mozgalmat indított, hogy a szent Margit szobrát elkészíttessék és a róla elnevezett sziget csucán elhelyezzék. Bizottságot szerveznek, melynek pártfogójává Libits Adolf kormányzó utján magát József főherceget kérik föl. S ha az alakulás megtörtént, nagyszabású parkünnepet rendeznek a szigeten, annak jóvédelme lesz az emlékmű első alapítókéje.

A szabadkai Erzsébet-szobor.

A szabadkai 6. honvédezred július 30. fényes katonai ünnepséggel leplezte le a laktanyában felállított Erzsébet királyné-szobrot. A bronzból készült mellszobor Telts Ede szobrász műve, aki ingyen engedte át a szobrot a honvédeknek. A leleplezésen képviselve volt a városi hatóság, ott voltak továbbá az egyesületek és testületek, valamint nagyszámu közönség.

A milliók sorsa.

Országszerte ismerik Hartstein Pétert a dúsgazdag debreczeni földbirtokost, ki 12 millió korona vagyonát maga szerezte és egyike Debreczenben a legegyszerűbb polgáremlőknek. Nem így azonban Kálmán fia, ki apja takarékosági elveit nem követi, mert szenvedélyes börzejátékos. Legutóbb egy millió négyszázezer koronát vesztett, ami miatt a csődöt elrendelték ellene.

Tifuszbajrány egy gyárban. A komádi kenderfonó gyárban a munkások közt 41 tifuszos megbetegedés történt pár nap alatt; a járvány a lakosság közt is terjed. A főszolgabírótság betömte az összes kutakat.

Egy falu a pálinka ellen. A szesz italok mérték nélküli élvezete tudvalevőleg az ember egész idegrendszerét szívét, lelkét megöli. Országos mozgalomnak kellene megindulni, hogy a szesz italok élvezésének terjedését meggátolhasuk a nemzeti erő, egészség és jövő nemzedék megmentése végett. Jó példát mutat most erre Viska felvidéki község,

melynek lakói esküvel kötelezték magukat, hogy pálinkát többé nem isznak.

Hü cselédek jutalmazása. Néhai boldog emlékeztető Kovács Ferencz 2000 koronás alapítványt tett Hódmezővásárhelyen, hogy annak kamataiból hü cselédek nyerjenek jutalmat, akik egy helyen állandóan 5 évnél hosszabb ideig szolgálnak hűséggel és kitartással. A múlt héten volt a városháza termében a jutalmak kiosztása. Összesen hat cseléd kapott

egyenként 16 kor. jutalmat. Varga István, ki Rózsa Imrénél 24 éve szolgál, Csótó Nagy Ferencz, ki Vig Péternél 16 éve szolgál, Hetényi János, ki Maczelka Józsefnél 18 éve szolgál, Biró József, ki Diószegi Mihálynál 15 éve szolgál, Mucsi Julianna, ki Gombos Lajosnál 11 éve szolgál és Baranyi János, ki K. Kenéz Józsefnél 15 éve szolgál. A jutalmon kívül az elismerésre és dícséretre teljesen méltó hü cselédek egy szép elismerő oklevelet is kapnak.

Kossuth szobor Budapesten. A ma nap fölállították az első Kossuth Lajos szobrát a fővárosban egy most föl-épült bérpalotán, a Szabadság-tér Vécsey-utca és Honvéd-utca sarkán levő házának a homlokzatán. Az emlék másfél életnagyságban, díszmagyarban, szónokló alakban ábrázolja Kossuthot.

Jobbra tőle Petőfi Sándor áll, balra Vörösmarty Mihály. Kétoldalt üdvözlő néptömeg csoportosul köréje. Kossuthnak szabadságharcokorabeli alakja teljesen hü és a csoport többi alakja is. A csoportot a hatalmas palotának egész legfelső homlokzatát foglalja el és nagy aránynál fogva a tágas Szabadság-téren is igen jól érvényesül.

Élfaradt álmban. Költögeti az anyja diák fiát, hogy hát keljen már fel, mert nyolcra jár az óra.

— Ma nem kelek föl 10 óra előtt, — felel a kópé — mert nagyon el vagyok fáradva; azt álmodtam az éjjel, hogy egy öl fát vagtam össze, még pedig apróra.

BARNA KIS LÁNY MEGY A KUTRA.

Hajótöröttek.

Egymás szívéen kívül
Nem bírtak egyebet:
Vágyukra messziről
Aranyhegy íntegét...

Hajóra szálltanak
Reményük teljesült:
Munkás kezük alatt
Vagyon, kincs hegyre gyűlt.

A mentő csónakok
Megtelnek hirtelen,
S viharba fut a sok:
Segítség Istenem!...

Kapkodta az eget
A tenger tajt foga
S torkába tünt, veszett
A hajó árboeza.

Szívék hálát boesát, —
Hogy partra engedé: —
Áldástelt hő fohászt
Buzgón az ég felé...

Most már haza! haza!
A honvággy kergeti:
S a nagy hajó fara
Horgonyát felszedi...

Am tenger és az ég
Csatára kellenek
Villám villámra lép
S a nagy hajó recseg...

A gyenge ladikok
Hánykódtak a vizen:
Kétség, bu, gond kinok
Rágódnak a szíven...

Csónakjuk partra ért...
A többi hol maradt?!
Nem szól reá az ég,
Morog reá a hab...

Megmentve életük, —
Más kincsük elveszett! —
De látja még szemük
Derülni az eget...

Petrus Jenő.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Luczernás alakítása.

A luczerna az enyhébb és szárazabb éghajlat növénye lévén, hazánkban az eléggé gyakori nagy szárazságokat jól kiállja, mert mélyreható gyökerei az altalaj nedvességét értékesíthetik. A luczernának hosszú, vékony, mélyen lenyúló karógyökere lévén, ha nem is kizárólag, de leginkább az altalaj kihasználására van utalva s ép ezért az altalaj minősége érdemel különös figyelmet. A középfekvésű s kötött-ségű feltalaj, melynek mészből gazdag vályogos vegyületű az altalaja, leginkább alkalmas luczerna-termelésre, ellenben még a kellő fekvésű s mélységű feltalaj, melynek altalaja kavicsos, hosszú életű luczernás alakítására nem való.

A talaj minősége után annak előkészítése egyik fontos szerepe a luczernatermés hosszabb időre leendő biztosításának, miért is már az elővetemény-nyel igyekezzünk lehetőleg kitisztítani földünket, köveket, gyökereket stb. gondos eltávolítása által. Legjobban díszlik jól trágyázott kapásnövények — különösen répa és burgonya — után s ha ez a gondos munkát, gyakori kapálást s gyomlálást megkapta, igen meg fogja hálálni a rá fordított munkát mindjárt az első esztendőben is. Sokak állítása szerint, a luczerna trágyázott kender után is kiválóan sikerül.

A luczernát általában védnövény-nyel kat. holdjára 45—50 liternyi árpával szoktuk vetni, miután az árpa nem árnyékolja be a földet annyira, mint a zab és a zsenge növényt nemesak a kiszáradás ellen óvjuk meg, hanem a fejlődéséhez igényelt beárnyalást is megkapja és a gyors nyári esőzések ereje ellen is megvédjük. A védnövénynek igazán mint «védnövénynek» való alkalmazásával annak maghozamára nem számítunk s azt, midőn még hasban van, lekaszáljuk s mint takarmányt értékesítjük.

Sok helyen szokták ősszel is vetni, minek előnyét főleg abban magyarázzák, hogy a tél beállta előtt, jól megerősödve a telet kiállja, a jövő nyári szárazságot is jobban türi, mint a tavaszi vetés.

Hazánk éghajlati viszonyai mellett azonban a tavaszi vetés inkább ajánlható és pedig akkor, amikor a talaj már kellőképpen fölmelegedett. Igen tanácsos a vetés előtt az elvetendő mag csírázási képességéről meggyőződni s itt főleg ügyeljünk arra, hogy két évnél idősebb magot el ne vessünk s az aranka és egyéb gyomoktól tiszta legyen.

Vetését legalább kétszer szántott földbe 14—15 cm. sortávolságra eszközöljük, még pedig keresztben is vessük meg földünket ép ezért 18—20 kgr. vetőmagot ne sajnáljunk kat. holdanként.

Az ily feltételek s kedvező időjárási viszonyok mellett a luczernás későbbi években, a tavasszal eszközözendő boronáláson kívül egyéb ápolást nem igényel.

A tök feltakarmányozása.

A tök épenugy, mint a répa vizenyős takarmány; feltakarmányozásánál tehát ugyanazon szempontok tartandók be, mint a répánál. Leghelyesebb aprózva, friss állapotban etetni. Legelőre járó sertéseknek azonban egyszerűen fölhoz vágva is adhatjuk, amikor tudniillik darabokra szétesik s a sertés felfalja. Ha nagymennyiségű tökkel rendelkezünk s télire eltelve attól félhetünk, hogy megfagy, úgy felaprózott állapotban veremben besavanyíthatjuk. A besavanyítottból azonban csak feleannyi mennyiség adható az állatoknak, mint a frissből. Szokásos főzni is, mi azonban fölösleges dolog s csak abban az esetben indokolt, ha fagyott, penészes vagy bármiképpen megromlott tökről van szó.

A tök haszonnal etethető fel úgy sertésekkel, mint szarvasmarhával. Leginkább azonban sertésekkel szokás etetni és pedig vagy a rideg, legelőn járó sertésekkel, melyeknek ha magját pl. olajjütésre ki nem szedtük, egymagában is elegendő táplálékot nyújt; valamint a hizósertéseknek is megfelelő, ha mellette elegendő mennyiségű korpát vagy darát stb. nyújtunk.

Igen jól takarmányozható fel a tök a tehénekkel, ökrökkel és göbolyökkel is. A tehén teje állítólag a sok töktől kesernyés izü lesz, mi azonban csak akkor következik be, ha a tök rothadt vagy megromlott.

A tehéneknek, ökröknek és göbolyöknek is azonban épugy, mint a hizósertéseknek egymagában nem elegendő takarmány, hanem szükséges még más szálás és abraktakarmányt is nyújtani mellette.

—i.

Egy jó répavágógép.

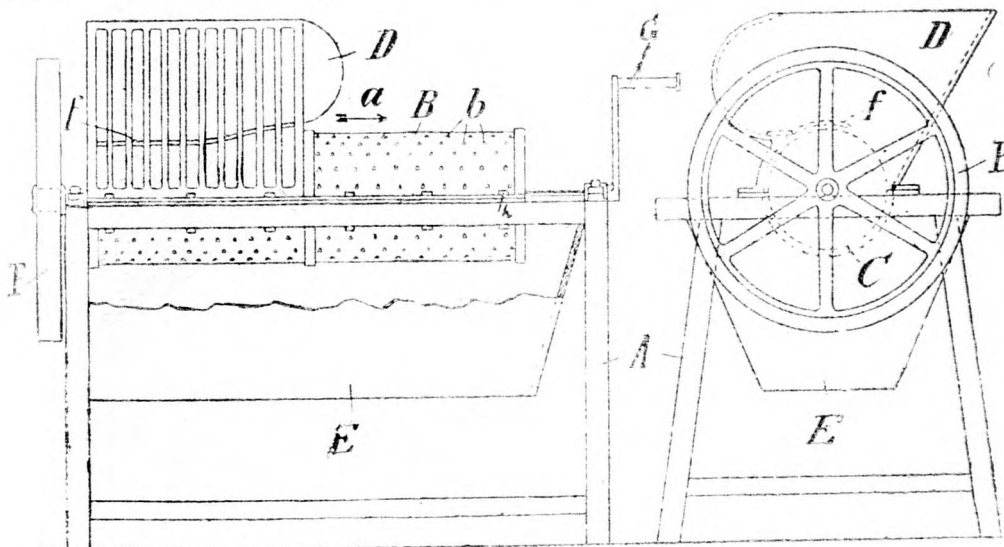
A mellékelt ábrákon egy jó szerkezetű gyors munkájú és kiscgazdának is alkalmas répavágógépet mutatunk be olvasóinknak, amely újabban javítva úgy répa, mint burgonya, valamint tök aprítására is felhasználható.

A mi a gép szerkezetét illeti, az a következő: A gép keretére ágyalt tengelyen ugyanis egy kupalaku dob van szerelve, mely dobon csigamenetű szárnyak és bordák állnak ki, oly módon, hogy a kup alapja, tehát vastagabb részén e szárnyak alacsonyok, keskenyek s a csucs felé mindinkább kiszélesednek, úgy hogy e kupos szárnyas dob tulajdonképpen nem egyéb, mint szállító-szerkezet, mely a garatba hullott répát vagy gumót szállító csavar-szerűen vízszintes irányban tova viszi. E szerkezetet az 1-ső számú ábra mutatja, melyben a c betű a

szárnyakat jelzi. A dobot körülveszi a késekkel ellátott hengerköpeny, úgy, hogy egy része a garat szájánál nyitott. A kések nem különálló darabok, mint az más répavágóknál van, hanem a hengerköpenyből vannak kinyomva s befelé hajolnak, mint azt a részletrajzon a *b* betű jelzi.

A munkafolyamat abban áll, hogy a garatba dobott répát a dob széles szárnyai elkapják és hozzászorítják a garat fenekén előrenyuló késhez, mely a répát két darabra vágja. E darabokat a szárnyak beszállítják a metszőhenger felé s miután a dob folyton tágul, azaz kuposan nagyobbodik, a darabok a szárnyak forgása következtében hozzá szorítottatnak a köpeny késeihez, melyek a darabokat mintegy 0,5—1 cm. széles ugyanilyen vastag és 5—8 cm. hosszú hasábokra, metélt, vagy — mint az Alföldön mondják — laskásra vágja.

A munka menete következő: A kézierő vagy közlőmű által a *G* forgattyú, illetve szíjtárcsa körmozgásba hozatván, egyidőben forog a vele egy

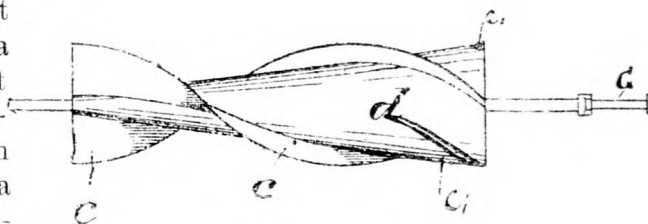

3. sz. ábra. A Göndör-féle répavágógép.

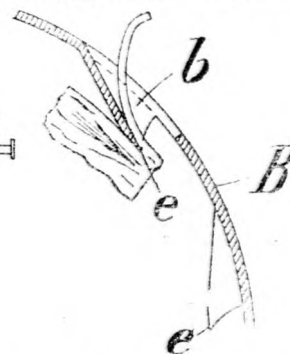
tengelyen megerősített *C* szállítócsavar is, elősegítve az *F* lendkerék által. A *D* garaton beadott répát (burgonyát vagy tököt) elkapja a *C* szállítócsavar *c* lapátja s az *f* kés éle felé fordítja, mely a répából annyit metsz le, mennyi a *C* szállítócsavar és *B* henger közt levő ürben megszorulás nélkül elfér. S míg a fölösleges rész a garat dob alakja folytán ismét visszaesik az *f* kés elé, addig a lemetszett rész a *C* szállítócsavar *c* lapátjai által az *a* nyíl irányában tovább vitetik; s minthogy a szélesedő kup és a henger közti tér fokozatosan szűkül a répa a *B* metsző henger falához szorítottatik, melyből a *b* mélyedések által képezett éles *e* metsző élek, vékony körseleket keresztmetszetű szalagokat vágnak.

A gép munkaképessége kézi hajtásnál 1740—

2270 kgr. répa megvágása, mint láthatjuk tehát egy ilyen gép 2—3 más gépet is pótol. A munka minősége csak tetézi a gép előnyét s így olyan gazdaságoknál, ahol több répát, vagy mint gumós növényeket etetnek, sikerrel alkalmazható. Megrendelést a feltaláló és a gép gyártója, Göndör János, uradalmi gépész Szt.-Mihályfa, u. p. Szigetvár, Somogy megye teljesít.

1. sz. ábra. A Göndör-féle répavágó szállító csavaros dobja.

2. sz. ábra. A Göndör-féle répavágó metszőköpenyének egy kése.

Vegyesek.

Az alom befolyása a tejre. Általánosan azt hiszik, hogy a tej minősége csak attól függ, hogy milyen takarmányt fogyaszt a tehén. Ezt senki nem is vitatja; de az alom minőségének is van része a tej jó vagy rossz voltában. Az alomnak nem tulajdonítunk más rendeltetést, mint hogy puha fekvést adjon, hogy az igya föl az ürülék higját, meg hogy a barmot tisztán tartsa; pedig bizonyult, hogy a rothadtas, penészes alom a fejőstehenek alá nem való, mert az ilyen alomból a penészgombák rámennek a tőgyre és ha a fejés előtt a tőgyet gondosan meg nem mossák, a gombák a tejbe kerülnek és elrontják annak minőségét. Akárhol használjuk föl a romlott almot, de a fejőstehenek alá csak tisztaszalmával almozunk.

Az almaecetkészítés legegyszerűbb módja a következő: Az ecetkészítő-edénybe ecetágy gyanánt szőlőtörkölyt veszünk, mert ennek meglehetősen nagy térfogata van. Az ecetágyat közönséges ecettel jól megsavanyítjuk és aztán az edényt félig elerjedt almaeczefrével töltjük meg az edény 20—30° C. hőmérsékű helyiségben álljon, ekkor körülbelül 8 nap múlva átalakult ecettedé. Az edény nyílását legjobb tiszta zsákdarabbal befödve tartani, melyen a levegő átszűrődik. Ha az almaeczefre 8 napig állt, akkor az edényt eczefrével teletöltjük és 8 nap után a folyadék $\frac{2}{3}$ -át le lehet szivni, amely aztán jó minőségű almaecetet ad.

Magyar Thomas-salak. 17—20% összfosphors. ebből ca. 80% ezitromsavban oldható, 75% porfinom, 80 kgrammos ingyen zsákban legdlesőbban ajánl a kartellen kívül álló Satori-gyárak központi irodája: Budapest, IX., Dandár-utca 25.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (32. Folytatás.)

Irta: **Péterfi Tamás.**

A tömeg nem tudta fékezni tovább a száját. Erre elordította az egyik:

— Szetre ászke Janku! Sze treászke báró lui nosztru! (Éljen Janku! Éljen a mi bárónk!)

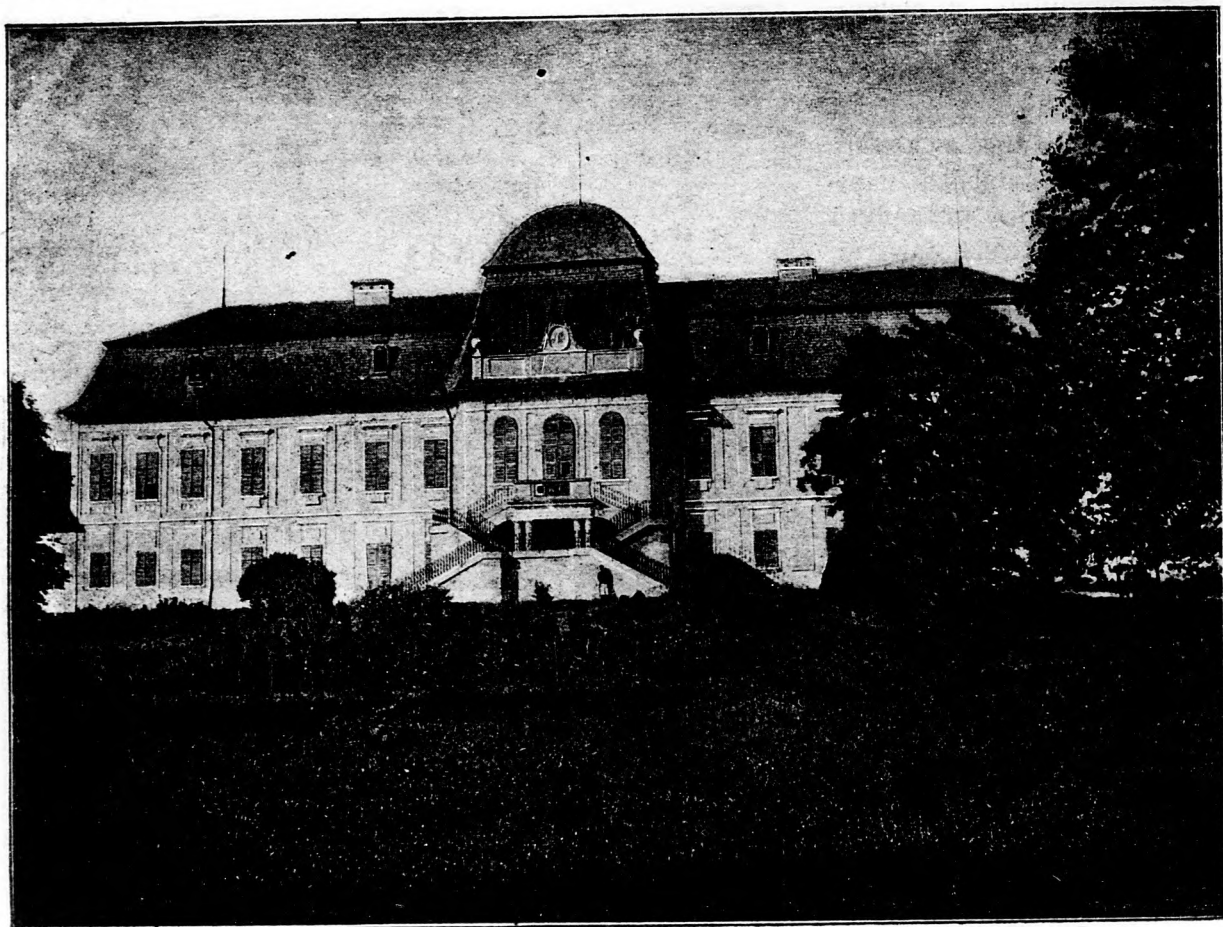
A tömeg utánna ordítva rohamra indult. Valami borzalmas vadsággal tették ezt a rohamot, melybe nemsokára beleropogott a röppentyük sortüze.

Legelől az oláh vezér jött, egy szálas, magas alak, mely kivállott a többi közül.

A „flore mundra“ újra töltetése a kilőtt fegyvereket és meghagyta, hogy az oláh vezért ezélni nem szabad! Mikor azokat az elébbi csatahelyhez közeledni látta, újra hallatta csendes, de érthető vezényszavát:

— Félterdre ereszkedni a paizs mögé! Minden töltött fegyver jobbfelől a láb mellett! Amit kilövünk az balról kerül a lábunk mellé! Jó ezélnás!! A vezért nem bántjuk! . . .

A másodsor közeledő lázadók csak 50–60-an lehettek, de fegyverrel valamennyi. Már beérkeztek

A GYULAI KASTÉLY A KERT FELŐL.

A fák közé felhuzott sodronyhálózattól sokan felbuktak és erre a Bárdyné által készített és a fákon elhelyezett röppentyük ropogva szaladtak szembe a támadókkal.

— Jól ezélnás! Tüzet!! — vezényelt a „flore mundra“ ideát s a röppentyük ropogását fegyverdurranásokkal, meg golyósüvitésekkel is megtoldották.

— Ezélnás! Tüzet! — ismétlé Flóra s újra négy lövés dördült el egyszerre.

A lázadók táborából földetrazó ordítás hallatszott a lövések után és eszeveszetten kezdettek szaladni visszafelé.

Meg sem állottak, amíg a patak széléhez nem érkeztek. Ott is csak azért, mert a hidegvizbe beleugrálni féltek.

A bárónak szolított vezér itt leszidta őket alaposan, akik megszaladtak a semmitől. Előhívatta a vezéreit és újra szervezte a hadát. Csupán a fegyvereseket választotta ki és azokkal újra rohamra indult.

a fák közé, hanem ott az elsőnél már nem vala háló, mert az első ropogásnál elszakították.

Az oláhok vezére a fegyverét magasan tartva vizsgálódni kezdett, széttekintett a fák alatt, hogy merre az ellenség?

Egyszerre balra indult.

— Ott, ott! mondogatá halkan Flóra. — ott a zászlós vitéz, azt lödd le. Jól puffants reá! . . .

— Fegyvert fel! — kiáltott hátra az oláhok bárója! és harsány hangon ordította a tüzelést.

A sorbaállított oláhok kitünően tüzeltek, de nem előre, ahol Bárdyék a paizsok mögött rejtőztek, hanem balra tőlük, ahol a kitömött honvédvitéz állott a guzsalyon.

Flóra már aggódott a röppentyüdrótok végett, mert az oláhok nem jöttek közelebb és emiatt elmaradt a ropogás. Hanem ezen is segített az ellenség egy alantjáró, eltévedt golyója, mely vaktában elszakított egy sodrony-szálat a támadó előtt és

sortüzet zuditott reájuk. Több, mint tizrepülő tüz-kigyó csapott az oláh csapatra.

Flóra minden alkalmat felhasználta. Amint egy sodronyszál szakadt és a röppentyük ropogni kezdtek, oly nyugodtan vezényelte a tüzet, mintha gyerekjáték lenne.

Az oláh vezér neki bősülve előre akart rohanni és neki rontott a sodrony-hálóknak. A „flore mundra“ ötször vezényelt tüzet.

Mikor az oláh báró a hatodik, vagy hetedik sorhoz ért, a drótbá hirtelen beleakadt a lába s elesett . . .

A „flore mundra“ megrezzent és gyöngé, visszafojtott sikoltást hallatott:

— Az atyám! . . .

A másik pillanatban már bosszusan ugrott fel az oláh vezér. Nem történt semmi baja, csak elesett. A röppentyük fénye megvilágította arczát. Tulakarta ordítani a ropogó sortüz lármáját.

Vállához szoritotta fegyverét, hogy az előtte alig negyven lépésnyire álló honvéd-zászlóst lelője, aki a sortüzelés után is ott állott rendíthetetlenül, mintha csak nyugolná az erőlködőket.

Az oláh vezér fegyvere nagyot roppant, de a honvéd vitéz meg sem rázkodott. Csúpan a zászlója lendült meg a golyó szelétől. Az oláh vezér kitarotán viseli tisztjét. Ujra töltet és lövet a fák közé. Minden újabb röppentyű sodronynál elbukik egyszer, miáltal sortüzet zudit csapatjára.

Amint erőlködve közeledik, mindig dühösebb, bosszúsabb lesz. Végre a hatodik lövetés után puskatásával rohan a zászlótartóra, de rohanása közben egy tüz-kigyó elsurran sapkája mellett és meggyújtja a bárányszőrét ott a füle mellett. A sapka lángot vet. Hárhulla káromkodva üti földhöz fejfedőjét, de ez sem tartja vissza!

Rohan a zászlótartó honvédre. A lázadók rémulve nézik küzködését s már-már futófémben vannak a reájuk zuduló röppentyük és tüz-kigyók égető tüze miatt.

El is szaladnának, de a vezért nem akarják otthagyni. A tudásvágy tartja még ott, hogy vajjon mi lesz? . . .

A vezér ordítva rohan előre, sértetlenül van ő maga, pedig mellőle hullottak el szép számmal.

Még csak egy ugrás választja el ezéjétől, aztán leüti a zászlóst.

A „flore mundra“ csak másodszor vezényel tüzet. A röppentyük zajával egyszerre ropogtak ideát a fegyverek, nehogy az oldalról való lövöldözést észrevegyék az oláhok és arra is forduljanak.

Flóra a vezérre ezélt a másodikonál, de aztán megváltoztatta az irányt. A csoportba lőtt.

— Mit akarsz? — kérdezte Eszter, amint látta a „flore mundra“ ezélozgatását.

— Kílőni a vezér kezéből a fegyvert.

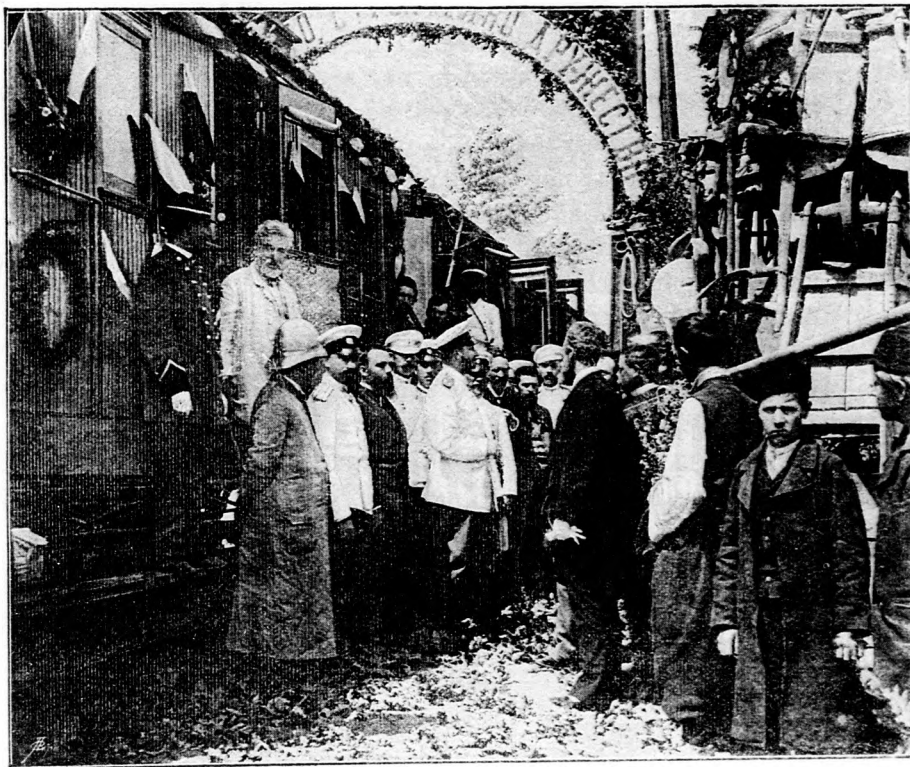
— Hagyd, hadd pusztuljon az a honvéd — nyugtatta meg Eszter.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Egy öreg hajdu halála. Biharmegye vármegye-házán a gyászlobogót kitétték. Meghalt egy hűséges ember, Nagy István, megyei hajdu. Kerek száz esztendőtt élt és még kevéssel halála előtt pontosan teljesítette szolgálatát. Nagyon kedvelt embere volt Beöthy Andor alispánnak, aki mindenüvé magával vitte. Szerette különben mindenki a vármegyében és Tisza Kálmánnak egyik beszámolója alkalmával történt, hogy egy képviselő beszédbe eredt az öreggel, aki akkor már jóval túl volt a kilenczvenen:

— Hány fia van, Pista bácsi? — kérde a képviselő.

VASUTI MEGNYITÁS A BALKÁNON.

— Hát bizony nagyságos uram, lehet vagy ötszáz, ha nem több. . .

— Ötszáz? Hogy érti ezt?

— Hát csak úgy, kérem alássan, hogy a vármegye urai mind az én kezem alatt nőttek fel.

Legrégibb hajduját veszté el benne a megye. Csak három nappal halála előtt töltötte be születése századik évfordulóját. A vármegye díszes koszorút helyezett öreg szolgája ravatalára a következő feirással:

»Bihar vármegye tisztikara — hosszas és hű szolgálatai elismerésül.«

Furcsa elővigyázat. Egy aradi ujság furesa esetet mond el a békésgyulai városi főkapitányról.

A nem régiben lefolyt békésgyulai országos vásár alkalmával több jómódu kereskedőt letartóztatott s egy éjszakán keresztül fogva tartott. Mikor az idegen kereskedők a főkapitány elé kerültek, egytől-egyik igazolták magukat s a kapitánytól letartóztatásuknak okát kérdezték. A rend nagymestere erre némi habozás után így válaszolt:

— Azért fogattam el önöket, mert csak így biztosíthattam, hogy a városi tolvajok a pénzüket el ne lophassák.

Képeinkhez.

Barna kis lány megy a kutra. A nagyvárosiak az sem tudják otthon, hogy mi a kut. Ott van a faloldalon a vízvezeték csapja a legmagasabb, torony-nagyságu házakban is, csak megfordítsa a csapot és foly a víz. Nem így van az falun. Ott is foly a víz a földalatti forrásokban és kibugygyan a hegyek lábánál, hanem utánna kell menni. Megesik, hogy egész faluban csak egy kutban van igazán jó víz s az egész falu onnan oltja szomját. Van forgalom ilyen helyen. A falu szép leányai járnak oda vizért, kanesóval kezükben. Képünkön is egy barna kis lányt mutatunk be. Most jött ki a rácsos kapun és megy a kuthoz hűsítő vizért. Erről szól az a nóta is:

»Barna kis lány megy a kutra
Rálépett az országuttra...»

A gyulai kastély a kert felől. Előző számaink egyikében bemutattuk a gyulai ősi kastély kertjét, százados fűt, melyeknek lombkoronái nagy területet beárnyékolnak. Jelen lapszámunkban a kastély egy részletét adjuk képünkön, hol a kertre gyönyörű kilátás nyílik. A magyar főúri lakások részleteiből többet fogunk még bemutatni, miként ígértük s ezen képek között a gyulai kastély termei és várrom részletei is benne lesznek.

Vasúti megnyitás a Balkánon. Nem régen emlékeztünk meg a bosnyák vasut ünnepélyes megnyitásáról, ez alkalommal egy ünnepélyi képet mutatunk be, amint az első vonat berobogott a keleti nép közé. Ott van a szónoklatot tartó előkelő ur, amint beszédét mondja. Mellette a keleties öltözetű bosnyák, bolgár nép és a gőzzel futó ördög ezer bámulója.

Pótlóregjtvény.

— Keresztyén Gábortól. —

—ár. —ut.
—kos. —ram.
—emes. —őcza.
—ma. —rat.

Ezen hiányjegyek egy-egy betűvel pótolandók ki, hogy szavakat képezzen és a kezdőbetűk felülről lefelé olvasva a nyári meleg időszak egyik népies elnevezését adják.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő augusztus hó 11.

A „Független Ujság“ 30. számában közölt talány megfejtése
Gőzhajó.

Helyesen fejtették meg: Baráth Lajosné, Hreblay Emilné, B. Juhász Pálné, Huszár Mariska, Janesó Mariska, Gyulay Lajos, László Endre, Deutsch Dezső, Kádi János, Kovács Bálint, Mrarik Ignác, Kiss József Henrik, Körödi András, ifj. Klósz Albert, Gergity István, Mészáros József, Cséplő József, Pesze Jolán és Géza, Gulner László, Tóth Károly, Baráth János, Bugyi Pál István, Dávid Sándor, Bakonyi István, ifj. Szathmáry Sándor, Gajda Józsefné, Vigh Józsefné, Vörös Janka.

A sorshuzásnál Gergity István, (Pest-Szent-István) neve jött elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Közös sors« című eredeti székely regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Rakolcza Sándor urnak. A gazdasági munkás-segélypénztárba iparosok nem állhatnak be. Egy 5—6 holdas gazda is beléphet. Ebbeli szándékát tessék a jegyzőnél ott a faluba bejelenteni és ott díjtalanul hivatalból terjesztik be a központhoz, valamint e befizetendő összegről is értesítik. Sorsjegyeinek számaikat egy levelező-lapon tessék beküldeni, hogy a huzás eredményéről tudathassuk.

— **Tóth K.** urnak. A sok budapesti állásközvetítő-intézet közül egyet sem ajánlunk, mert ezek többnyire megbízhatatlanok és csak az állást keresők zsebére utaznak. Hirdese inkább magát egy neves gazdasági lapban pl. a „Köztelek“-ben, ez kevésbe is kerül és biztosabb is.

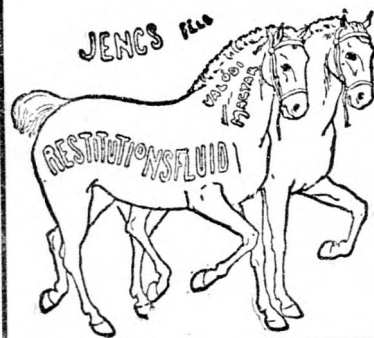
A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

JENCS-féle

Magyar Restitutions-Fluid lovak és szarvasmarháknak.

JENCS VILMOS gyógy-szerész
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszerháza
Budapest, VI., Váci-körút 17,
Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan használatban van, e szer nélkülözhetetlen. Rendszeren használva az állat **izomerejét fokozza, kitarlóva, erőssé teszi;** megemlíti a lábak **merev benu-lását, az intágulást** s az úgynevezett pókosodást.
— **Ára 2 korona.** —

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. augusztus 3-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 15:30—16:70 K. *Rozs* 13:60 K-tól 13:80 K-ig. *Árpa* 12:80 K-tól 14:40 K-ig, jobb minőségű 16:20 K-tól 18:50 K-ig. *Zab* 16:00 K. *Tengeri* 10:70 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:60	24:60	23:60	22:60	22:00	2:40	20:30	19:20	11:00

Buzakorpa finom 9:40 K, durva 9:50 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 30—32 K, *aprószemű* 32—34 K, *tarka* 24—26 K, *lencse* 24—36 K, *borsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 136—160 K, *lucerna* 88—96 K, *baltacsim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 430—600 fillér, muhar 600—620 fillér, zsupszalma 380—400 fillér, alomszalma 30—320 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 36—44 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 90—91 fillér, 280—300 kg.-mos 88—90 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 86—88 fillér, szerb 84—86 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: *Hizott magyar ökör* jobb minőségű 58—64—, középminőségű 54—60—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 44—64:00, magyar tehén középminőségű 42—62:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—63:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—62—, kivitel —, középminőségű 50—55—, szerbiai bika 46—66—, szerbiai bivaly 34—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borjú 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1:60—4:00 K, csirke 1:40—1:20 K, káppan hizott 5:40 K.—7:60 K. Rucza 1:80—2:50 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 4—5 K.

Tojás alföldi 55—56 K, erdélyi 58—59 K, ládánként. Tea tojás 100 drb 2:50—3:00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:00—2:20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:70 K, tehénturó 10—12 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 12:00—16:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 12:—16:—, zeller 100 drb 4:00—9:00, karalábé 1:80—2:60, vöröshagyma 100 kötés 0:—drb 2:00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 00—00—, kelkáposzta 100 drb 2:00—6:00, vöröskáposzta 00—00—, fejjessaláta 1:20—1:70, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsza 1 q 3:50—3:60, sárga 3:60—4:00.

1901. Temesvári kiállítás. 1 arany-, 2 ezüst-, 1 bronzérem.
1901. Marosvásárhely, ekebemutatás. 6 díszokmány és 1 érem.

Nyári évad. **K Ü H N E E.** Nyári évad.
Alakult 1856. Alakult 1856.
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

AJÁNLJA:

Legjobb kézi és lókapálókat } répa, burgonya és kukoricza
Töltőgéteket } megmivvelésre.

Osborne-féle hirneves fűkaszalókat, aratógépeket és kéve-
kötőket. Szénagereblyéket, járgányos cséplőkészleteket,
rostákat, konkolyozókat.

FŐRAKTÁR:

Budapesten VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

Legujabb árjegyzék kívánatra ingyen.

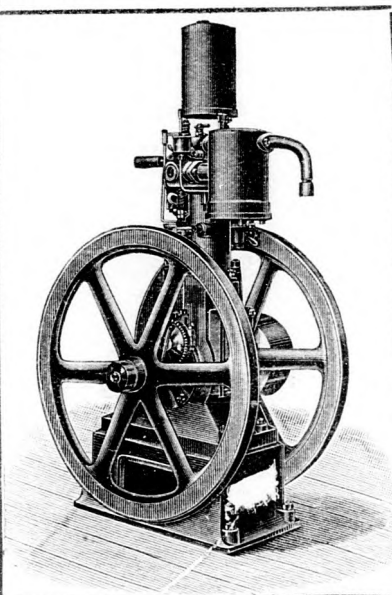
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívá-
natra küldünk.

1900. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek második sorozata f. é. szeptember
18. és 19-én tartatik meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszabban és legolcsóbban sokszorosíttatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

Gazdáknak fontos!

HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

Baromfi hizlalás	1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók	1 kor.
Tyuktenyésztés	2 kor.
Lúd és kacsa tenyésztés	2 kor.
Pulyka tenyésztés	1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövet- kezetekről	1 kor. 60 fill.

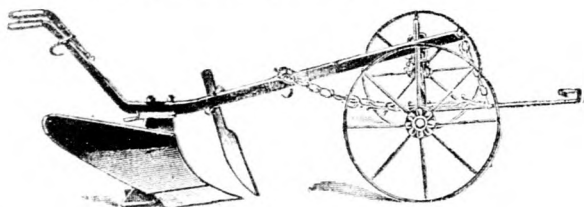
Megrendelhetők aszerzőnél, legeggy-
szerűbben a pénz előleges beküldése
mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.
 Egy és többvasu aczélekei, és talajművelő eszközei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépyára
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

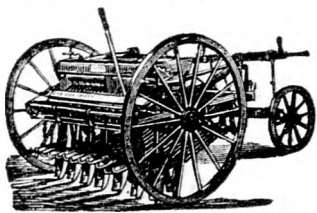
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kieserése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
 Zsigmond.**

Külföldre árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 vezelőtt PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

RUDAPEST
 V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
 Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
 Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Gyümölcsértékesítésre, Borsajtólásra.
Gyümölcs- és szőlőpréseket.
Gyümölcs- és szőlőmalmokat.

Hydraulikus préseket. Szőlő morzsológát.

Teljes álló és hordozható must-készülékeket.

Gyümölcs aszalókat és főzelék- és gyümölcshámozó és szeletelő készülékeket

gyárt és szállít, mint legújabb különlegességeket legkiválóbb és legmegfelelőbb elismert jó, többször díjazott szerkezettel

PH. MAYFARTH és Tsa

cs. és kir. egyedül szabadalmazott

• • gazdasági gépgyár, vasöntöde és gőzhámor • •
BÉCS, III. Taborstrasse 71.

Külföldre 450 arany, ezüst és bronzéremmel.

• • Részletes katalógusok és számos elismert levél ingyen. Közvetítők és viszonteladók kerestetnek. • •

Szuperfoszfátot, kénsvavas-kálit, kénsvavas-ammont,

Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsvav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.